

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
KANTONALNI SUD U ZENICI
BROJ: 41 1 P 011017 23 GŽ
Zenica, 27.06.2023. godine

Kantonalni sud u Zenici, u građanskom vijeću sastavljenom od sudija: Nine Makivić, kao predsjednice vijeća, Maria Anić i Jasmine Begović-Devović, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice B. B. iz O., ul. ..., zastupane po punomoćnici Galiba Hrvaić-Karačić, advokat iz Sarajeva, ul. Kulovića br. 1, protiv tuženih: 1. N. B., iz O., ul. ..., 2. Glas Company d.o.o. Olovo, Olovske Luke bb, Olovo i 3. Sparkasse Bank d.d. Bosna i Hercegovina, ul. Zmaja od Bosne br. 7, Sarajevo, koju zastupa punomoćnik Safet Vejo, advokat iz Sarajeva, ul. Habibe Stočević br. 14A, radi poništenja ugovora o jemstvu i utvrđenja nedopuštenosti izvršenja, v.s. 31.000,00 KM, odlučujući o žalbi tužiteljice, protiv presude Općinskog suda u Visokom Odjeljenju u Olovu broj 41 1 P 011017 22 P od 20.02.2023. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 27.06.2023. godine, donio je

P R E S U D U

Žalba se **odbija** i prvostepena presuda **potvrđuje**.

Tužena Sparkasse Bank d.d. Bosna i Hercegovina se **odbija** sa zahtjevom za naknadu troškova sastava odgovora na žalbu.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom odbijena je tužiteljica sa tužbenim zahtjevom za utvrđenje da je ugovor o jemstvu zaključen dana 16.07.2003.godine, a ovjeren pod brojem OV 532/03, ništav u dijelu $\frac{1}{2}$ založene nekretnine u suvlasništvu tužiteljice označene kao k.č. broj 672 upisane u ZK izvadak broj: 137 KO O., te za utvrđenje da je izvršenje na $\frac{1}{2}$ nekretnine u suvlasništvu tužiteljice označene kao k.č. broj 672 upisane u ZK izvadak broj: 137 KO O. u izvršnom postupku broj: I 028180/11 nedopušteno, dok je odbačen dio tužbenog zahtjeva za utvrđenje da je izvršenje, u odnosu na prvotuženog i trećetuženu, na $\frac{1}{2}$ nekretnine u suvlasništvu tužiteljice označene kao k.č. broj 672 upisane u ZK izvadak broj: 137 KO O. u izvršnom postupku broj: I 028180/11 nedopušteno, te je obavezana tužiteljica da trećetuženoj nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 2.260,00 KM, dok je trećetužena odbijena sa zahtjevom za naknadu troškova postupka u iznosu od 600,70 KM.

Protiv pomenute presude, tužiteljica je blagovremeno izjavila žalbu iz svih žalbenih razloga, osporavajući presudu i u dijelu odluke o troškovima postupka, predlažući da ovaj sud uvaži žalbu i pobijanu presudu preinači, tako što će usvojiti tužbeni zahtjev.

Tužena Sparkasse Bank d.d. Bosna i Hercegovina je u svom odgovoru na žalbu, osporila žalbene navode tužiteljice, ističući da su iste neosnovane, predlažući ovome sudu da odbije žalbu tužene i potvrdi prvostepenu presudu.

Pošto je ispitao prvostepenu presudu u dijelu u kom se pobija žalbom i po službenoj dužnosti u smislu člana 221 Zakona o parničnom postupku (Sl.novine FBiH 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15), drugostepeni sud je zaključio slijedeće:

Žalba nije osnovana.

Prvostepeni sud je potpuno i pravilno utvrdio činjenično stanje i primijenio materijalno pravo, a da pri tom nije počinio povredu odredaba parničnog postupka, kada je odlučio kao u izreci ove presude.

Za svoju presudu prvostepeni sud je dao valjane i jasne razloge koje kao pravilne u cijelosti prihvata i ovaj sud.

Članom 7, stav 1 Zakona o parničnom postupku propisano je da su stranke dužne iznijeti sve činjenice na kojima zasnivaju svoje zahtjeve i predložiti dokaze kojim se utvrđuju te činjenice, a članom 8 Zakona o parničnom postupku propisano je da sud odlučuje koje će činjenice uzeti kao dokazane prema svom uvjerenju na osnovu savjesne i brižljive ocjene svakog dokaza posebno i svih dokaza zajedno, a i na osnovu rezultata cjelokupnog postupka.

Iz stanja spisa proizilazi da je tužiteljica 09.03.2022.godine, podnijela tužbu radi proglašenja nedopuštenim izvršenja, radi poništenja ugovora o jemstvu i radi utvrđenja nedopuštenosti izvršenja, navodeći da je suvlasnica na nekretnini označenoj kao k.č. br. 672 KO O. upisanoj u ZK uložak broj: 137, koja nekretnina predstavlja bračnu stečevinu koju je stekla sa svojim umrlim mužem B. O., koji brak je zaključen dana 18.10.1965.godine, te da je svoje pravo suvlasništva upisala na temelju presude o priznanju, ističući da je predmetnu nekretninu gradila skupa sa suprugom, koji je istu kupio po osnovu kupoprodajnog ugovora od 18.03.1974.godine, tuženi N. B. je zakonski nasljednik iza B. O., te da je za vrijeme zajedničkog života tužiteljice i umrlog supruga O. B., isti je, bez njenog znanja i odobrenja, dana 16.03.2003.godine zaključio ugovor o jemstvu sa tuženim B. N. i tuženom Sparkasse Bank d.d. B i H, na temelju čega je doneseno rješenje o uknjižbi založnog prava – hipoteke na nekretnini označenoj kao k.č. 672 KO O. upisanoj u KKU broj: 114 koja je tada bila upisana kao vlasništvo B. O. sa dijelom 1/1, a u korist ABS Banke d.d. Sarajevo (prednika Sparkasse Bank d.d. B i H), razlog zasnivanja hipoteke je zaključenje ugovora o kreditu između tuženog B. N. i pravnog prednika Sparkasse Bank d.d. B i H, iz čega proizilazi da je pravni prednik tuženog B. N. raspolagao i sa suvlasničkim udjelom tužiteljice na navedenoj imovini, iako je znao da predmetna imovina predstavlja njihovu bračnu stečevinu, koje raspolaganje je protivno odredbama člana 265. stav 2 tada važećeg Porodičnog zakona, odnosno odredbama člana 68. tada važećeg Zakona o vlasničko pravnim odnosima F BiH, te odredbama člana 103. Zakona o obligacionim odnosima, kao i da je, na prijedlog tužene Sparkasse Bank d.d. B i H pokrenut izvršni postupak pred Općinskim sudom u Visokom pod

brojem: I 028180/11 i to na cijeloj imovini upisanoj u predmetni ZK uložak, tj. i na suvlasničkom dijelu tužiteljice, predlažući da sud nakon provedenog postupka donese presudu kojom se utvrđuje da je ugovor o jemstvu zaključen dana 16.07.2003.godine, a ovjeren pod brojem OV 532/03, ništav u dijelu 1/2 založene nekretnine u suvlasništvu tužiteljice označene kao k.č. broj 672 KO O. upisan u ZK izvadak broj: 137, te da je izvršenje na 1/2 naprijed navedene nekretnine u izvršnom postupku I 028180/11 nedopušteno, uz obavezu tuženih da tužiteljici nadoknade troškove parničnog postupka sa zakonskim zateznim kamatama.

Tužena Sparkasse Bank d.d. B i H je u svom odgovoru na tužbu osporila navode iz tužbe i postavljeni tužbeni zahtjev, ističući prigovor presuđene stvari u dijelu tužbenog zahtjeva kojim se traži da sud utvrdi da je izvršenje na 1/2 nekretnine u izvršnom postupku I 028180/11 nedopušteno, s obzirom da je Općinski sud u Visokom u predmetu broj: 41-0-P-33637-19-P-3, a koji je vođen po tužbi tužiteljice protiv tuženih Sparkasse bank, B. N. i G. A., dana 16.08.2019.godine donio presudu kojom je odbio tužbeni zahtjev tužiteljice, a kojim zahtjevom je upravo traženo da se utvrdi nedopuštenim izvršenje na suvlasničkom dijelu tužiteljice predmetne nekretnine, zbog čega predlaže da sud odbaci ovaj dio tužbenog zahtjeva u odnosu na prvotuženog i trećetuženu, te da je nejasan dio zahtjeva za utvrđivanje ništavosti ugovora o jemstvu zaključenog dana 16.07.2003.godine u dijelu 1/2 založene nekretnine, kao i da je prilikom zaključivanja ugovora o jemstvu postupala savjesno i sa povjerenjem u zemljišne knjige, te da je tužiteljica još od 1974.godine imala mogućnost da zahtijeva ispravku upisa u zemljišnim knjigama i da se kao suvlasnica bračne stečevine upiše u zemljišne knjige, a što je propustila blagovremeno učiniti, pa je tek 2019.godine, tj. nakon čak 44 godine računajući od dana kupovine predmetnih nekretnina od strane njenog supruga, odnosno 15 godina računajući od uknjižbe založnog prava, navedeno i učinila, na koji način tužiteljica je dala prešutnu saglasnost da se predmetna nekretnina založi kao jemstvo povrata kreditnih sredstava po Ugovoru o kreditu od 16.07.2003.godine, a osim toga, potrebno je uzeti u obzir i činjenicu da su kreditna sredstva data firmu koja je u vlasništvu njenog sina – prvotuženog N. B., a da je otac prvotuženog O. B. bio jemac po ugovoru o kreditu za svog sina, odnosno firmi u vlasništvu njegova sina, zbog čega je i založio nekretnine koje su u momentu zaključenja ugovora o kreditu i jemstvu, te 15 godina nakon toga, bile upisane kao vlasništvo B. O. sa dijelom 1/1, kao i da je hipoteka nedjeljiva i da prati nekretninu, a sama promjena vlasništva nakon izvršenog upisa hipoteka ne utiče na upisanu hipoteku, kao i na činjenicu da trećetužena nije bila dužna provjeravati vanknjižno stanje prije zaključivanja ugovora, predlažući da sud odbaci dio tužbenog zahtjeva, a u preostalom dijelu da tužiteljicu odbije sa tužbenim zahtjevom, uz naknadu troškova postupka.

Tuženi N. B., koji je ujedno i zakonski zastupnik drugotuženog Glass Company d.o.o. Olovo je na pripremnom ročištu izjavio da ne osporava tužbeni zahtjev tužiteljice, te da njegova majka, tj. tužiteljica nikada nije pozivana pred sud u postupku zasnivanja hipoteke, niti je dala svoju saglasnost na isto, a da on u tom trenutku, kao osoba koja ne poznaje pravo, nije znao od kakvog je značaja njena saglasnost.

Iz stanja spisa takođe proizilazi da je Općinski sud u Visokom, svojim rješenjem o izvršenju broj 41 0 I 028180 11 od 14.11.2011.godine, po prijedlogu Sparkasse Bank d.d. B i H kao tražioca izvršenja, protiv izvršenika O. B. odredio izvršenje na cijeloj predmetnoj

nekretnini označenoj kao k.č. 672 upisana u ZK uložak 137 KO O. radi namirenja potraživanja trećetužene iz ugovora o kreditu broj: FZZ-694/3 od 2003.godine na osnovu izvršne isprave Rješenja Općinskog suda u Olovu broj: Ip-62/03 od 22.07.2003.godine.

Iz zk. izvotka zk Uloška broj 137. K.O. O. od 28.02.2022. godine proizilazi da su tužiteljica B. B. i tuženi N. B. upisani kao suvlasnici sa dijelom od po $\frac{1}{2}$ na nekretnini označenoj kao k.č. 672 zvana Vrt ukupne površine 773 m² i to tužiteljica na osnovu presude na osnovu priznanja Općinskog suda u Visokom – Odjeljenje u Olovu broj: 41 1 P 008791 18 P od 19.10.2018.godine, a tuženi N. na osnovu dopunskog rješenja o nasljeđivanju broj: 41 1 O 008609 18 O 2 od 16.09.2021.godine, u teretnom "C" listu upisano je založno pravo - hipoteka na cijeloj nekretnini u korist ABS banke d.d. Sarajevo - Filijala Visoko na osnovu rješenja Općinskog suda u Olovu br. Ip 62/03 od 22.07.2003. godine, kao sredstvo obezbjeđenja kredita u iznosu od 120.000,00 KM dužnika Glas Company d.o.o. Olovo, te zabilježba izvršenja provedena 03.12.2012. godine na predmetnoj nekretnini po osnovu Rješenja o izvršenju Općinskog suda u Visokom broj: 41 0 I 028180 11 I od 14.11.2011.godine izvršenika O. B. u korist tražioca izvršenja Sparkasse Bank d.d., dok je ranije upisana zabilježba izvršenja u korist MKF Sunrise Sarajevo brisana.

Pravilno je prvostepeni sud utvrdio da je tužiteljica od 1965.godine bila u braku sa O. B., koji je za vrijeme trajanja braka bio cijelo vrijeme upisan u katastarskim i zemljišnoknjižnim evidencijama kao vlasnik predmetnih nekretnina sa dijelom 1/1, kao i da je 2003.godine između drugotuženog Glass Company (čiji je direktor prvotuženi) i pravnog prednika trećetužene zaključen ugovor o kreditu, kojim su drugotuženom odobrena kreditna sredstva u iznosu od 120.000,00 KM, za čije vraćanje je jamčio O. B., pravni prednik – otac prvotuženog, svojom nepokretnom imovinom i to tako što je Rješenjem Općinskog suda u Olovu broj: Ip-62/03 od 22.07.2003.godine zasnovano založno pravo - hipoteka u korist prednika trećetužene na cijeloj predmetnoj nekretnini koja je bila upisana kao isključivo vlasništvo O. B., te da je rješenjem Općinskog suda u Visokom brojem: 41 0 I 028180 11 od 14.11.2011.godine, a po prijedlogu Sparkasse Bank d.d. B i H kao tražioca izvršenja, protiv izvršenika O. B. određeno izvršenje na cijeloj predmetnoj nekretnini označenoj kao k.č. 672 upisana u ZK uložak 137 KO O. radi namirenja potraživanja trećetužene iz ugovora o kreditu broj: FZZ-694/3 od 2003.godine na osnovu izvršne isprave Rješenja Općinskog suda u Olovu broj: Ip-62/03 od 22.07.2003.godine, te da je nakon smrti supruga tužiteljice, a nakon provedenog postupka koji se vodio između tužiteljice i pravnih sljednika - zakonskih nasljednika njenog umrlog supruga, tužiteljica temeljem presude na osnovu priznanja ovog suda od 19.10.2018.godine upisana u zemljišne knjige kao suvlasnik predmetne nekretnine u dijelu $\frac{1}{2}$, dok je kao drugi suvlasnik upisan prvotuženi N. B., s tim da je i hipoteka koja je ranije upisana na cijeloj nekretnini prenesena i na suvlasnički dio tužiteljice.

Članom 51, stav 1 i 2 Zakona o izvršnom postupku (Sl.novine FBiH broj 32/03,52/03,33/06, 39/06, 39/09 i 35/12), je propisano da lice koje tvrdi da u pogledu predmeta izvršenja ima takvo pravo koje spriječava izvršenje može podnijeti prigovor protiv izvršenja tražeći da se izvršenje na tom predmetu proglašeno nedopuštenim u obimu u kom su prava tog trećeg lica zahvaćena izvršenjem, te da se prigovor može podnijeti do okončanja izvršnog postupka.

Pravilno je prvostepeni sud postupio kada je, shodno odredbi člana 67. stav 1. tačka 4. Zakona o parničnom postupku, odbacio dio tužbenog zahtjeva za utvrđenje da je izvršenje, u odnosu na prvotuženog i trećetuženu, na ½ nekretnine u suvlasništvu tužiteljice označene kao k.č. broj 672 upisane u ZK izvadak broj: 137 KO O. u izvršnom postupku broj: I 028180/11 nedopušteno, s obzirom da je o tom dijelu zahtjeva ranije odlučeno presudom Općinskog suda u Visokom broj 41 0 P 033637 19 P 3 od 16.08.2019. godine i presudom ovog suda broj 41 0 P 033637 19 Gž 3 od 06.04.2020. godine.

Iz stanja spisa takođe proizilazi da je osnivač i direktor preduzeća Glas Company d.o.o. Olovo, sin tužiteljice i umrlog B. O., tuženi B. N..

Članom 70, stav 1 Zakona o izvršnom postupku je propisano da uz prijedlog za izvršenje nepokretnosti tražilac izvršenja je dužan podnijeti izvod iz zemljišne knjige kao dokaz o tome da nepokretnost upisana kao vlasništvo izvršenika.

Članom 72, stav 1 Zakona o izvršnom postupku je propisano, da čim donese rješenje o izvršenju, sud će po službenoj dužnosti odrediti da se u zemljišnoj knjizi upiše zabilježba izvršenja, a stavom 2 pomenutog člana Zakona je propisano da tom zabilježbom tražilac izvršenja stiče pravo da svoje potraživanje namiri iz nepokretnosti, a lice koje nakon upisane zabilježbe izvršenja stekne određena prava nad tom nepokretnošću dužno je trpjeti prvenstvo ostvarenja prava na namirenje tražioca izvršenja stečenog tom zabilježbom.

Članom 251 i 252 Porodičnog Zakona o FBiH (Sl.novine FBiH broj 35/05, 41/05) propisano da su bračni partneri u jednakim dijelovima suvlasnici u bračnoj stečevini ako nisu drugačije ugovorili.

Članom 5, stav 1 Zakona o zemljišnim knjigama FBiH (SL.novine FBiH broj 58/02) propisano da vlasništvo i druga prava na nekretninama nastaju tek sa upisom u zemljišnu knjigu, a stavom 2 pomenutog člana Zakona je propisano da se odredbom stava 1 ovog člana ne diraju propisi o sticanju vlasništva, odnosno drugih prava po osnovu nasljeđivanja.

Ne mogu se prihvatiti kao osnovani ni žalbeni navodi o tome da je prvostepeni sud izvršio pogrešnu ocjenu dokaza, iz razloga navedenih na strani 10., 11., 12. i 13. obrazloženja pobijane presude, koju u cijelosti prihvata i ovaj sud.

Ne mogu se prihvatiti kao osnovani ni žalbeni navodi o pozivanju na odredbu člana 103. i 104. Zakona o obligacionim odnosima o ništavosti ugovora, s obzirom da je tuženi B. O., zaključivao pomenute ugovore, raspolažući sa svojom nekretninom za koju je bio upisan kao i jedini vlasnik u zemljišnim knjigama, a koje stanje je promijenjeno tek 11.01.2019. godine, kada se je tužiteljica upisala kao suvlasnik, na osnovu presude na osnovu priznanja Općinskog suda u Visokom – Odjeljenje u Olovu broj: 41 1 P 008791 18 P od 19.10.2018.godine.

Kako je, nakon donošenja rješenja o izvršenju na predmetnim nekretninama i upisa zabilježbe o dozvoli rješenja o izvršenju, u zemljišnim knjigama došlo do promjene prava na predmetnim nekretninama, to je prvostepeni sud pravilno postupio kada je temeljem odredbe

člana 72, stav 2 Zakona o izvršnom postupku u vezi s članom 5. Zakona o zemljišnim knjigama, tužiteljicu odbio s tužbenim zahtjevom za proglašenje nedopuštenim izvršenja iz razloga navedenih u obrazloženju prvostepene presude, koje u cijelosti prihvata i ovaj sud, pravilno zaključujući da tužiteljica, iako je to bila u obavezi shodno članu 123. Zakona o parničnom postupku, nije dokazala da je tužena Sparkasse Bank d.d. BiH Sarajevo, odnosno njen pravni prednik, prilikom zaključivanja Ugovora o jemstvu, nesavjesno postupao, tim prije što je tužiteljica osporila zasnivanje založnog prava tek nakon 19 godina od zasnivanja istog, kao garant za izmirenje obaveza porodične firme djeteta tužiteljice- tuženog B N., a koji stav je izražen i u Odluci Ustavnog suda BiH broj Ap-2337/20 donesenoj na sjednici održanoj dana 12.01.2022. godine i broj Ap-666/14, tim prije što je do promjene stanja u zemljišnim knjigama u B listu, došlo kasnije, tj. dana 11.01.2019. godine, kada je proveden zahtjev za upis suvlasništva tužiteljice podnesen 10.12.2018. godine, a izvršenje se može provesti i na nekretninama u suvlasništvu, kako to propisuje odredba člana 69, stav 4 Zakona o izvršnom postupku, zbog čega se ne mogu prihvatiti kao osnovani žalbeni navodi tužiteljice.

Odluka o troškovima spora temelji se na odredbi člana 386, stav 1, u vezi člana 387 Zakona o parničnom postupku, a s obzirom da je tužena Sparkasse Bank d.d. BiH u cijelosti uspjela u sporu.

Tužena Sparkasse Bank d.d. Bosna i Hercegovina zastupana po punomoćniku, odbijena je sa zahtjevom za naknadu troškova sastava odgovora na žalbu po advokatu, s obzirom da isti trošak nije bio neophodan radi vođenja parnice, a shodno odredbi člana 386, stav 1 u vezi s članom 387 i 397 Zakona o parničnom postupku.

Ostali žalbeni navodi nisu od odlučnog značaja, pa ih sud nije posebno ni cijenio, shodno odredbi člana 231. Zakona o parničnom postupku.

Budući da žalbeni navodi nisu doveli u sumnju pravilnost prvostepene presude, valjalo je u smislu odredbe člana 226 Zakona o parničnom postupku, žalbu odbiti kao neosnovanu i potvrditi prvostepenu presudu kao zakonitu.

Predsjednica vijeća

Nina Makivić